

Legjobb és leghíresebb
pipere hölgypor : a
La VELOUTINE
Különleges Rizpor
BISMUTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

Budapesti Takarékpénztár és
Országos Zalogkölesön Részvénytársaság
Behizelt részvénylőke : **10.000.000** korona.
Központi irodája és váltóüzlete :
Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 5. szám.
Fők: IV., Koronaherceg-utca 11. szám. Zalogház főkek :
IV., Károly-kört 18. VII., Király-utca 57., VIII.,
József-kört 2., IV., Zselébarus-utca, a főpostával szemben,
Előlegi hadi- és társasági könyvesbolt és pénzügyi el-
nökök 40%-os kamatozással, valamint folyószámlán (cheker-
számlán). — (A 100%-os betétkamatozás az intézet fizeti.)
Még többet teljesít mindenféle értékpapírok vételét
és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett. 7884

KÉRJEN
minden gyógyszerért, drogueriában, illatszerekese-
kedésben, fodrászüzletben csak 7789

OSAN
Készítményt, ha fogai tisztántartására és konzervá-
lására tarti valami. — Ha szájírája ezen cikket még
nem tanátni rá, azonnal rendeltesse meg vele,
mert általában abban a helyzetben van, hogy önmagát
OSAN-t költségmentesen szállítják. Tesék minden más
fogtisztító szert a leghatározottabban visszautasítani, ha
valaki OSAN helyett ilyesmit ajánlana. A védjegyre és a
címrre pontosan ügyelni szükségesek.

ANTON J. CZERNY WIEN
XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. (saját házában).
Főraktár: **Török József** gyógyszerértára Budapest, Király-
utca 12. és a **Nador-gyógyszertár**, Váci-kört 17.
Lux Mihály droguia üzlet IV., Múzeum-kört 7. szám.
Árak: OSAN szájvíveszenca 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.,
OSAN-fogkefe 30 kr. — Orvosilag ajánlatott.

A női szépség
szépségére, tökéletesítésére és fen-
tartására a legkíméletesebb, teljesen ártalmatlan,
de vegyítés és szirmentes készí-
mény a 7502

Margit Crème
18-4 idő alatt szűnetet szedő, máj-
foltot, pattanást, bőrtörést (mitesszer)
és minden más bőrbajt. Kismítia a
ráncozat és himlőhelyeket még kor-
sok egyéneknek is ide bájos arcot
kímélő, ára 60 kr., nagy 1 forint
Margit hölgypor 60 kr., 3 színben.
Margit szappan 35 kr., Margit
fogpép (Zahnpaste) 50 kr.

Készítő FÖLDES gyógyszerértára,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József** gyógyszerértára, Buda-
pesten, Király-utca 12.

Parád gyógyfürdő
(Heves vármegyében).
Természetes arzénus vasas gyógyvíz, vasas
timsós fürdőkkel, égyén-és-kénés és vasas
savanyúvíz-forrásokkal,
hidegvíz-gyógyintézzettel. 8162
Előadvad május 15-től június 15-ig, fővad
június 15-től aug. 20-ig, utóvad aug. 21-ától
szept. végeig tart. — Bővebb felvilágosítással és
ingyen prospectus-sal szolgál a
fürdőigazgatóság.

Kwizda féle
Korneuburgi
marha táppor

Baromgyógytan-étrendi szer lovak, szarvas-
marhák és juhoknak. 8171
45 év óta a legjobb istállóban használt, átvagy-hányzást,
rossz emésztést, teheneknél a tej javítására és a tejered-
mény szaporítására. Ára 1/2 doboz 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.
Valódi csak a fenti védjeggyel. Főraktár: Magyarországi gőzmozg. Török
József gyógyszerértára Budapest, Király-utca 12. szám.
Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és
román kir. udvari szállító,
kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett.

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
férfi divát és fehérmű
raktárában. **párja**
Budapest, IV., Koronaher-
ceg-utca 11. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9. 7797 **frt 1.50**
Férfi ingek, Jäger-árak,
vadász és sport-cikkkek dús
választékban kaphatók.
Kesztyűk és Nyakkendők.

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem
szemölcs és talp, valamint a sarok bór-
keményedései, to-
vábbá mindenemű
bőrészarusodás,
ellen. A hatás-
ért jótállás
vállal-
tatik.

Köz-
ponti
szétküldési
raktár:
SCHWENK L.
gyógyszerész
MEIDLING - BÉCS.
Csak akkor valódi, ha min-
den használati utasítás és minden
tapasz a mellettes védjeggyel és
aláírással el van látva, azért is erre
ügyelni kell. — 1 doboz ára 60 kr.
Vidékre 80 kr., előzetes beküldés mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer. Budapest, Király-ut. 12.

Párisi hajápolási szerek!
„Viola“ hajfajtalító-tej.
Teljesen ártalmatlan kímélő hatású.
1 üveg ára 1 korona.
„Viola“ hajszesz.
A haját leg-évebbé sem szárítja ki,
miért is annak alkalmazásánál a haj
tökéletesül nem kell tartani.
1 üveg ára 1 korona.
„Viola“ Tanno-chinin-pomádé.
A haj ápolására szolgáló kitűnő hatású
gyógykezelés.
1 tégelynek ára 1 korona.
„Viola“ antiszeptikus fogpor.
Egy doboz ára 60 fillér. 8215
Egy üveg ára 60 fillér. — Kapható:
„Viola“ antiszeptikus fogvíz. Egy üveg ára 60 fillér. — Kapható:
GEML-FÉLE gyógyszerértára az „Arany
Temesvár, Belváros, Losonczy-ter.” keresztúthoz.

CACAO
SUCHARD

Patyi Testvérek Butor-áruháza.
Budapest, kerepesi-út 9/a., földszint és I. emelet, Pannónia szálló mellett.
Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányú asztalos és saját készítményű kár-
piktózott butorokból, minden versenyt és hirdetés árakat felülmúló olcsó árakon. Teljes
lakberendezések, nyaraló, fürdő- és szálloda-bútorzatok 2 évi jótállás és felelősség
mellett szállítanak.
Tévedés elkerülése végett cégünknek és címünkre figyelni kérjük. Diszes butor-album
1 frt beküldése mellett bérmentve küldetük meg. 8214

Foulards-
Selyemkelmék
a legvilágosabb színárnyalatokban, utóérhetetlen vá-
lasztékban, valamint fekete, fehér és színes selymek a
jó viselhetőségért irásbeli jótállással. Közvetlen eladás
gyári árakon, egyes ruhákra is porto- és vámmentesen a
háza szállítva. Ezer meg ezer olcsó levél. Minták
postafordultával.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkalmegyárak szövetsége Zürich. 7781

Vérszegények és lábbadozók
Serravallo Chinabort vassal
igyanak
1/2 liter ára
1 frt 20 kr.
1/2 liter ára
2 frt 20 kr.

Készítő Serravallo gyógyszerész Triestben.
Pompás iró, a mért a gyermekek is igen szívesen isszák.
Sokszor kitüntették. Minden gyógyszerértárban kaphó.

Rogátsy-féle LILIANA-CREME.
Bámulatos hatás. Teljesen ártalmatlan.
Minden hölgy, aki szép lenni és tetszeni akar, és a szépségét legidő-
sebb koráig fenntartani kívánja, csak Rogátsy-féle LILIANA-cremet
használja, mert csak ezáltal lehet a valódi szépségét elérni. A ráncos
arcbőrét elsimítja és bárszínpuhává teszi.
Szeplők, májfoltok, himlőfoltok, pörzsöcskék, pattaná-
sok, barna vagy sárga arccsín, arcvörösség stb.
egyszerre elmúlnak büvös gyorsasággal és a legdurvább bőr is fényes,
látalossá, hajóssá válik. 8144
1 tégely ára 30 Kr., hozzávaló szappan 50 kr.

Rogátsy-féle LILIANA-PUDER.
készségével netovábbja minden pudernak. Főelőnye, hogy tartósan
földi az arcbőrét és szabad szemmel alig látható. Bál, szalon és nap-
pali bőrszépítő szerül szolgál. Teljesen ártalmatlan.

ROGÁTSY KÁLMÁN gyógyszerértára a Szt-Istvánhoz
NAGY-KIKINDÁN.
Budapest, Török József és Egger L. és J. u. aknál.
Rendelések pontosan és diszkrétan eszközöltenek.

Saját készítményű
Kötőfűzék, zsinokok, zakók, ponyvák. Torna-
eszközök függőgyák és mindennemű hálók
ipartelepe. Val. angol Foot-Ball és Lawa
Tennis játékok gyári raktára

SEFFER ANTAL
Budapest IV. kerület, (Károlylak tanya)
Károly-utca 12. 7920
Vidékre árjegyzék szerint.

„Pannónia“ Crème.
Eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bőrtörést, pattanásokat
s a bőr mindennemű tisztátalanságait.
Rövid idő alatt jó hatása észlelhető!
Egy tégely ára 60 kr.
Legfinomabb Pannónia piperezappan 40 kr.

EIBACH ÖDÖN gyógyszerértára
Budapest, Andrassy-ut 55. sz. (Eötvös-utca sarok.)
Főraktárak:
Török József gyógyszerértára Király-utca 12. sz.
Egger A. Fial gyógyszerértára Váci-kört 17. sz.
Kapható minden gyógyszerértárban. 8156

Palais hajfijító
használatával a megoszult haj
eredeti színe nyeri vissza.
A fejbőrt nem festi, a ruha-
neműn foltot nem hagy, többi
előnye, hogy a hajszálakat
erősíti és hogy teljesen ár-
talmatlan. Egy üveg ára 1 frt.
Főraktár Budapest: **Petri**
Otto gyógyszerértárban,
I., Attila-kört 47. Kaphat-
ható: **Váci-kört 66. sz.**
**Nádor-utca 3. és Király-
utca 36. szám** alatti gyógy-
szertárakban is. 8045

21. SZÁM. 1899. BUDAPEST, MÁJUS 21. 46. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 téliére — 6
Csepén a VASÁRNAPI UJSÁG (egész évre 8 frt
1 téliére — 4.
Csepén a POLITIKAI UJDONSÁGOK (egész évre 5.—
1 téliére — 2,50
Külföldi előfizetőknek a postai
meghatározott vidéki is csatolandó.

BÁRÓ LIPTHAY BÉLA.
NEMES ÉS MUNKÁS ÉLET ÉRT VÉGET A múlt pén-
teken. A fővárosban meghalt kiskfaludi
báró Liphay Béla, a magyar közéletnek
ép oly érdemes, mint tisztelgetélt és érde-
kes régi alakja.

Báró Liphay Béla félszázadon keresztül be-
csülettel szolgálta hazáját karddal, szóval és
tettel. A szabadságharc kitérősekor honvédnek
csapott föl és mint huszárfőhadnagy véret on-
totta a szabadságért. A téli hadjáratban meg-
sebezték a kezét, mely örökre béna maradt.
Sokáig feküdt élet-halál közt, hanem azért, a
mikor felgyógyult, újra ott látjuk őt a csata-
térén és ott volt a gyászos emlékü
világosi fegyverletélnél is.

A szabadságharc lezajlása után
visszavonultan élt torontáli birto-
kán, de a hatvanas években, a mi-
kor a nemzet éledezni kezdett,
megjelent a közügyek mezéjén.
Képviselő lett, majd főispán és
utóbb főrendiházi tag. Deák Fe-
rencz híve volt, de az 1875-iki
fuzió után a Sennyey báró köré
csoportosult jobboldali ellenék-
hez csatlakozott s ez idő óta az
ellenékben maradt mindvégig. Igen
kiváló tagja volt a képviselőház-
nak épen úgy, mint a főrendiház-
nak és a hányszor fölszólt, sza-
vának mindig megvolt a sulya és
hatása. Tudta mindenki, hogy po-
litikai meggyőződés, elvhűség és
hazafiság sugallja minden szavát.
Sem szenvedély, sem gyanúsítás
nem férközött az ő tisztá lelkéhez
és egyenes jelleméhez.

Megjelenésében a hajdani ku-
rucz idők daliája volt. Valóságos
óriás, szép természet, komoly, szí-
gorú arcú férfi volt. Szemeiből
azonban jószág és szelidség sugár-
zott. Méltó életpárja volt a fele-
sége, **Mack Amália**, egy bécsi dús-
gazdag nemes család leánya, a ki-
vel ritka boldog családi életet élt.
A báróné nemes metszésv arczá-
val és előkelő magas alakjával na-
gyon összeillett a férjével, a kivel
ott volt mindenütt, a hol művé-

szetről, közművelődésről, vagy jótékonyaságról
volt szó. Együtt látogatták a színházakat, hang-
versenyeket és jótékony bazárokat.
Liphay Béla melegen érdekeltött minden
művészeti ügy iránt és lelkesen rajongott a
művészetekért. Tudását, nemes izlését érvenye-
sítette otthon, a saját körében is, a mennyiben
a művészeket mindig bőkezűen pártfogolta s bu-
dai palotájában ritka értékű műkincseket hal-
mozott föl. Tevékeny részt vett a főváros köz-
életében, mint a közmunkatanács alelnöke,
mint városatyja, a népszínházi bizottság elnöke
és a képzőművészeti bizottság tagja. Minden-
ben a művészeti szempontot tartotta szem előtt
és az volt az eszménye, hogy Budapest rende-

Ellinger Ede fényképe után.
BÁRÓ LIPTHAY BÉLA.

zése, díszítése valóban művészi legyen. A hol
középítkezésről, képről, szoborról vagy műem-
lékről volt szó, ott mindig latba vetette tekin-
télyét a kérdésnek helyes művészi megoldása
érdekében.

Budapest művészi díszítésében ugyszólván a
legtöbb része van neki, mert több mint egy ne-
gyedszázad óta szakadatlanul a magyar ipar-
művészet, képzőművészet és építészeti fölvirá-
zásának szentelte ereje és igyekezete legjavát.
A gellérthegi sétautak is az ő kezdeményezé-
sének köszönhetik létrejöttüket. Általában a mi
szép és valóban művészi az utóbbi évtizedekben
létrejött ebben a mi nagy fővárosunkban, az
majdnem mind egy-egy emléke a megboldogult
fenköl lelkének és művészi érzéke-
nek is.

Leleki szükség volt nála a szép
és jó istápolása. Ez az érzés és a
hazafiság volt lelkének két fő-fő
jellemvonása. A ki úgy élt, mint
ő, éreznél maradandóbb emléket
állított magának a nemzet szí-
vében.

Az elhunyt életrajzi adatai a kö-
vetkezők:
Báró Liphay Béla 1824-ben
született Budapesten. Atyja báró
Liphay Frigyes cs. és kir. kama-
rás volt. Tanulmányait Temesvá-
rott és Budapesten végezte. Ifjú
korában a katonai pályára lépett.
Részvételt a szabadságharcban
mint honvédszáz főhadnagy.
Egyik csatában megsebesült. A vi-
lágosi fegyverletétel után vissza-
vonult, de az alkotmányosság hely-
reállítása után ismét a közpályára
lépett és egyike lett az első vá-
lasztott képviselőknek. Mint ilyen,
a Deák-párt táborában foglalt hely-
et. Wenckheim belügyminiszter-
sége alatt Baranyamegye, később
Pest megye főispánja is volt, de
aztán lemondott. 1872-ben Jókai
ellen lépett fel a Terézvárosban,
később torontálmegeyi képviselő
lett. A fuziónak nem volt barátja és
ennek bekövetkeztével a Sennyey-
párthoz csatlakozott s a jobboldali
ellenéknek pártelnöke lett. 1878-
ban mint mérsékelt ellenéki kép-

ISTENSÉGEK AZ URGAI TEMPLOMBAN.

tudván feldzeigmeister Davidovits, a komáromi várnak gubernátora, engemet magához hivatott és kemény szemrehányások mellett profósszal fenyegetett, de csakugyan nem tette meg.

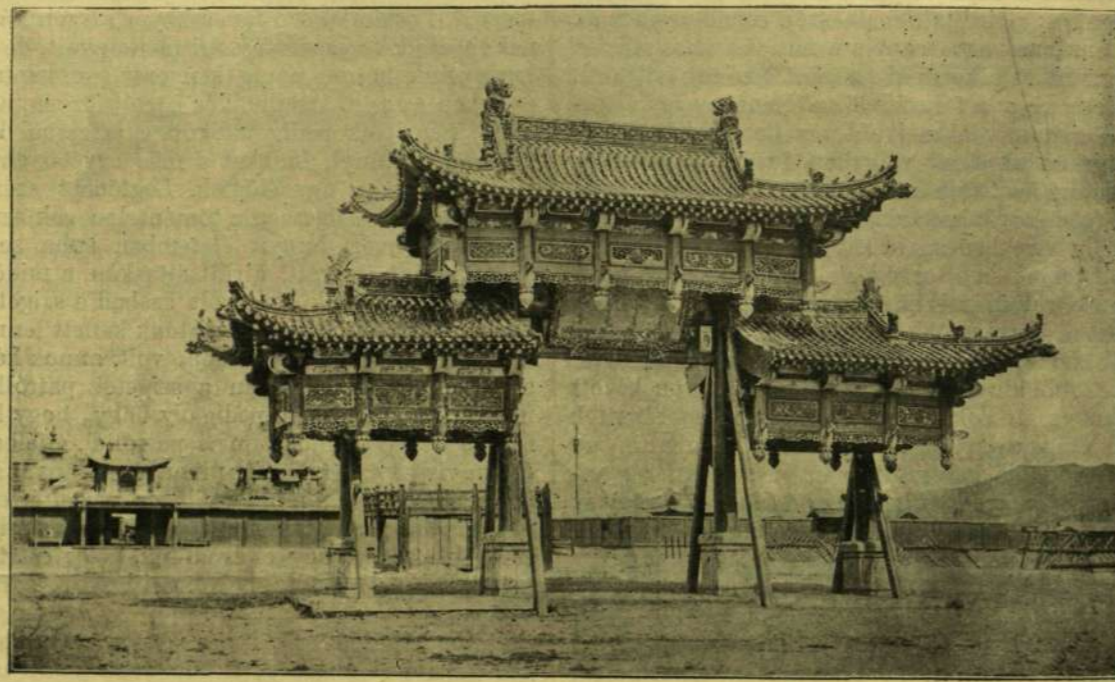
Beköszöntvén az 1810-ik esztendő januárius 10-én minden felkelő sereg elindított a maga hazája felé, mert már a frantziákkal ekkor megkötötték a békeség; én is a győriekkel, a kik közé voltam transferálva, Győrbe mentem, noha a komáromiak azt kívánták, hogy Komáromba menjek által a végső mustrára; de én rájuk nem hallgattam. Győrbe szombat napon beérkezvén, másnap reggel te deum laudamust tartottunk és a nagy piacon a városban az egész gyalog osztályljal három szalvét lövettünk, annakutána a lustrát elvégezvén, méltóságos gróf Zichy Ferraris Ferencz főispáni administrator és a győri felkelő lovas osztálynak ezredes főhadnagya (oberlieutenant) minden lovas és gyalog tiszteket pompásan megvendégelt, s annakutána a tekintetes vármegye rendjei előtt a legénységgel a fegyvereket leraktván a vármegye kezébe adtuk, s a legényeket nyomtatóban készült igazságlevelekkel haza bocsátottuk; magam is tisztí társaimtól búcsút vévén, hála Istennek szerencsésen haza érkeztem.

Januárius 14-én este 8 óraker nagy földindulás volt.

Írtam Ó-Gyallán, 1810-ik esztendőnek márcziusában.

Eddig az insurrectio leírása. Most már csak igen röviden metszem ki azt a részecskét, mely a Csapó János pöréről van felírva. Hogy épen ezen akadát meg a szemem, annak magyarázata semmi egyéb, mint az, hogy magyar szokásunkhoz híven, az osztályos pereknek és kibontha-

atlan jogi casusoknak egész sorozatát jelenti be ez a napló is. Egy-egy pör végét meglátni (akkor is) igen ritka esetnek tetszhetett, mert a mint

KAPU A NAGY TEMPLOM ELŐTTI TÉREN URGÁBAN.

olvasom, hol az országgyűlés miatt szünetelt az egész törvénykezés, hol a szolgabíró egyszerűen nem jelent meg s ezzel a felek kijátszatván, kénytelenek voltak tekintetes Tolnavármegyéhez

hol is a vármegye Csapónak kölcsönösen pártját fogta, de azt az öreg Karsay úrnak szemessége és szorgalmatossága mind semmivé tette, úgy hogy ezen egy tárgy miatt, három esztendő alatt a nagy cancelláriától 21 — huszonegy rendbeli felséges decretumok küldettek ezen vármegyére, míg Csapó totaliter mindenkébből kirekesztett. Már most a dominus tót fráter, hogy minden hatalmas pártfogói mellett is igazságtalan ügyében nem boldogulhatott, én rajtam híven az ő tót lelke bosszút állani, elannyira, hogy bizonyos hamis vádakot koholván ellenem, engemet a törvényszék előtt elvándolt, mely is a tisztelt törvényszéknek rendelkezéséből velem közöltetvén, az egész vádnak hamisságát felfedeztem, és Csapónak tót lelkét jól megraktam; melyet látván az ő uszítói mind elhallgattak.

Hanem a huszonegy felséges decretumok daczára, mégis csak lehetett pörököt bevégezni, mert ime az 1830-iki jegyzésben az van, hogy már majd dehonestatoria actiót kellett indítani egy Cs. J. ellen, mikor közbelépett egy nagyasszony és hamus kenyeret küldött ennek az uraságnak, a mivel tökéletesen elcsendesítette. Ez a nagyasszony pedig Jókay Józsefné, Jókai Mór anyja volt.

GRÓF ZICHY JENŐ EXPEDICZIÓJÁBÓL.

I.

Urga, Mongolia fővárosa.

Szeptember 6-ika volt, mikor az 1750 méter magas «Chara mologojtu» hegyen át- és lehadtunk, borzasztó rossz úton a mongolok szent városa felé. Az iszonyú hőséget, szomjat, meg

AZ URGAI OROSZ KONZULÁTUS ÉPÜLETE.

GRÓF ZICHY JENŐ EXPEDICZIÓJÁBÓL.

URGA LÁTKÉPE.

NAGY LÁMA-TEMPLOM URGÁBAN.

A EJACHTAI NAGY TEA-RAKTÁR.

GRÓF ZICHY JENŐ EXPEDICZIÓJÁBÓL.

jus 21-én pitymallatkor hozzá kell fogni, és mindannyiszor meg kell a rohamot újítani, míg csak a vár bevétele nem sikerül.

Ezen parancs toldalékában a roham keresztülvitelére szükséges intézkedések részletezve lévén, a sereg komoly élet-halálra való harcra készülhetett.

Az egyes hadtestek parancsnokai bámulatos tevékenységet fejtettek ki, a mennyiben oly segédesszók előteremtéséről kellett gondoskodniok, melyek nélkül a magas bástyafalak megmászása lehetetlen lett volna. Nevezetesen elegendő számú és minél hosszabb lajtorják sem a vizivárosban, sem pedig O-Budán kaphatók nem lévén, ezeket a honvédség ácsai ropant erőmegfeszítéssel készítették el.

Volt ugyan arról szó, hogy a várban lévő Ceccopieri-erzed olasz legénysége a harcban

virrasztva töltötte. Pontban 12 óraker eldőrdültek az imént felsorolt útegek ágyúi s alig 20 percze reá már fõlhallszott a hegyre a támadók és a várórség erős puskatüzelése. Szürkületkor — fél négy óra tájban a Svábhegyről már pusztá szemmel is látni lehetett a résen felnyomuló honvédek tömegét.

Reggeli öt óraker Nagy Sándor tábornok egyik parancsõrtisztje a következõ, írónnal, német nyelven írt jelentést hozta a fõvezérnek:

„Reggeli 5 óraker, május 21-én 1849. — Ha isten is úgy akarja — tartani fogjuk magunkat a várban, melynek egy részét, az ólak táját a zászlóalj hadtestembõl már elfoglalva tartja. Honvédekem úgy küzdenek mint az oroszlánok. — Nagy Sándor, s. k. (kívül) — Tizenegy zászló van a várban.»

Ekkor vágatva ment a parancs Görgeitõl

helybelieknek tartják, hanem a tenger-áram által idehozottaknak. Feltûnõ volt mindenek elõtt, hogy a régi kõvesült fûk között palma nincs, továbbá, hogy a Spitzbergákon és Grönlandban elõforduló régi tropikus fatörzsek mellett Szibériából származó fenyeftadarak is vannak, még pedig meglehetõs nagy számmal. Mivel Grönlandra nézve az egykori tropikus éghajlatnak más bizonyítéka nincs, valószínûbb, hogy a tropikus eredetû fákat is a tenger-áram hozta ide Közép-Amerikából.

* A legkisebb emberfaj az Andemas-szigeteken lakik, hol a felnõttek átlag 1 1/2 méter magasságot érnek el s ritkán súlyosabbak 34 kilónál.

* Manilában a háború elõtt rendkívül olcsó volt az élet. Igen szép 6—7 lakosztóbával, fürdõvel, mellék helyiségekkel, istállóval és kerttel ellátott házat lehetett kibérelni egyszáz forintért, öt fogásból és borból álló ebéd nem került többé 50 krajczárnál s egy egész család 3 cseléddel megélhetett 120—150 forintból havonként urisan.

BUDAVÁR OSTROMA 1849 MÁJUS 21-ÉN. — A honvédek támadása a Teleki-ház alján levõ lőrésre.

Egykorú könyvomat után.

nem fog részt venni, s legelső alkalommal a magyarokhoz csatlakozni szándékozik, mi a bécsi kapu ellen intézendõ támadást, — melyet az olasz zászlóalj védett — lényegesen megkönnyítette volna, de a mint utóbb kitûnt, az olaszok mindaddig harcoltak, míg csak azt nem látták, hogy a honvédség a Teleki-palota mögötti rést megmászva, már a várba nyomult. Ekkor a mostani Nándor-kaszárnya elõtti bástya köröndön a megadás jeléül két izben fehér kendõt lobogtatnak, mely jelvényt azonban tisztjeik mindannyiszor letépték.

Május 20-án éjfél elõtt a magyar rohamoszlopok a legnagyobb csendben az elõre megjelölt pontokon felállva, a támadás megkezdésére kiadandó jelre vártak. Ez pedig a Görgei által kiadott parancs szerint a következõ volt: pontban 12 óraker, vagyis éjfélkor az ostromhad valamennyi leszerelõ és restõrõ ágyúit, továbbá a Szent-Gellérthegyen lévõ 120 fontos bombáit egyszerez tüzelnek, utána pedig elhallgatnak, mire a támadás tüstént megkezdendõ.

A fõvezér vezérkarával az éjszakát a Svábhegyen levõ fõhadiszállás oszlopos csarnokában

Aulichhoz, Kmettyhez és Leiningen-hez, hogy kiki a maga szakaszát rögtön vegye be és kivált Leiningen emberei a lábtõkon a bécsi kapu táján minden áron másszák meg a falakat. Megtörtént — és 7 óraker reggel a háromszínű zászló ott lobogott a bevett várnak minden pontján . . .

Hentzi tábornok a Szent György-terén két halálos lövéstõl májon találva esett el, karddal kezében. Elfoglalt leváltárában megtaláltak egy neki szóló parancsot, melyben a császári fõvezérnyel azt rendeli, hogy »Pest városát kimélni kell.»

A magyar ostromhadnak 700 sebesültje és 368 halottja volt, Hentzinek pedig 625 halottja és sebesültje, magát is belé számítván. A várórség 4500 emberbõl és egy század könnyû lovasságból állott.

EGYVELEG.

* A sarkvidéken talált számos délszaki növény-maradvány után régebben azt hitték, hogy itt egykor meleg éghajlat uralkodott. Újabban azonban a tudósok közül többen ezen maradványokat nem

* Az apály és dagály jövõben valószínûleg nagyban fog szerepelni, mint villamosságot szerzõ erõ. Ma még csak Ploumanach kis francia kikõtõ városában használták fel a nagy mennyiségben levõ természeti erõt oly módon, hogy a tengerparton gátat vontak s az elõttnagy medenczét készítették. A dagály idején a medenczebe ömlõ tenger nyílásánál vízi kereketek alkalmazták s a víz erõjét villamos erõ gyújtására használták fel, melyet azután kereskedelmi erõként értékesítettek. Az eljárás eddig nagyon sikerült.

* A pisszegés nálunk tudvalevõleg rosálást jelent, de más nemzetek olykor még más czérból használják. Így Nyugat-Afrika egész bõrszei ezzel jelzik a csodálkozást, az Új-Hebridák benszültõ lakói a különösen szép dolgok láttára pisszegnek. A buzutók a híres szóokoknak fejezik ki hõdolatukat ily módon, míg a japánok pisszegéssel nyilvánítják alázasot tiszteltüket.

* A strucz madár lépése legalább 45 centiméternyi; ha edellett keres, 50—55 centiméternyit lép s ha fut, 3 1/2—4 1/2 méter hosszúságú lépéseket is tesz, úgy hogy egy óra alatt nagyon könnyen eljut 40 kilométernyi távolságra.

DANILO MONTENEGRÓI TRÓNÖRÖKÖS ÉS JEGYESE, JUTTA MECKLENBURG-STRELITZI HERCEGNŐ.

A montenegrói fejedelem elsõszülött fia és trónjának örököse, Danilo herceg, a múlt április-hó 20-ikán tartotta eljegyzését Neustrelitzben Mecklenburg-Strelitz örökös nagyhercegének, Adolf Frigyesnek és nejének, Erzsébet, anhalti hercegnõnek ifjabb leányával, Jutta hercegnõvel. Ebbõl az alkalomból a jegyesekrõl a következõ adatokat közöljük:

Danilo Sándor trónörökös herceg Montenegro kis fõvárosában, Cetinjében született 1871 június 17/29-én. Kilenz testvére közt õ a harmadik gyermeke, de egyszersmind legidõsb fia I. Miklós montenegrói fejedelemnek és nejének, Milena fejedelemasszonynak. Tanulmányait egy francia Svájc-ból való tudós vezetése alatt végezte s aztán nagy utazásokon szerzett tapasztalatokkal tetézte. Danilo herceg, mint a müvelt szlávok általában, könnyen és gyorsan tanult idegen nyelveket; szülõitõl zenei és költõi hajlamokat is örökölt. Bércezes bazájának változatos vidékei hamar kifejlesztették benne a természet iránti szeretetet, s a magas hegyek renetegeiben olyan vadászszá lett, a kinek lövése ritkán hibázta el a czélt s a ki fáradhatatlan a vadak üzésében. Ő neki köszönhetõ, hogy a Fekete-hegyek kis országában az erdészet és vadászat ügyei törvényes szabályozás alá jutottak. Atyjának fõparancsnoksága alatt õ a vezérkari fõnöke Montenegro kis hadseregének. Legjobban kedveli a tüzérséget. Derék tüzéraltisztok képzésére 1897 óta egy tanuló-úteg áll fõnn; e mellett a már meglevõ négy gyalogsági tanuló-zászlóalj mintájára még egy 100 fõnyi tüzérségi tanulószakasz létesítése is tervben van. Danilo herceg egyttal ezredese az orosz hadsereg 15-ik vadász-ezredének és fõhadnagya a szerb hadsereg Miklós fejedelemrõl nevezett ezredének.

A menyasszony, teljes nevén Augustza Sarolta Jutta Alexandra Georgina Adolfina hercegnõ Neustrelitzben 1880 január 24-ikén született. Van egy testvérnéje, Mária hercegnõ (szül. 1878.) és két õse, ú. m. Adolf Frigyes trónörökös herceg (szül. 1882.) és Károly Borwin herceg (szül. 1888). Jutta hercegnõ, mint a cetinjéi hivatalos lap közölte, rokonától, II. Miklós czártól 2 millió marka nászajándékot kap.

Danilo herceg április 19-ikén érkezett meg jegyeseének szülvárosába, Neustrelitzbe, mely felkészítve várta az érdekes vendéget, a ki gazdag pompájú nemzeti díszruhába volt öltözve. Jutta hercegnõ a következõ napon érkezett hazra s a szép tavaszi napon már jegyese kíséretében vonult be a városba a népszokaság lelkes üdvözlései közt. A városháza elõtt állított diadalkapunál a székváros polgármesterének ünnepies üdvözlést fogadta s aztán onnan a lövészek, különféle városi egyesületek, agharcszokok és tanulók sorfalai közt a nagyhercegi palotába hajtott. Megjegyzésre érdemes, hogy a szõke hajú és kék szemû Jutta hercegnõ maga is egy õsrégi szláv család ivadéka, melynek õsátyja Niklot, az obotritok, kesszinek és circipanon fejedelme volt.

STEFÁNIA ÖZVEGY TRÓNÖRÖKÖSNÉ BUDAPESTEN.

A magyar Vörös-Kereszt-Egyesület idei közgyûlését összehozta feledhetetlen védõasszonynéval Erzsébet királyné halálának gyásznapjával. A gyászünnepeket okozta, hogy a királyi család tagjai is részt vettek benne. Stefánia özvegy trónörökösne, kit Ô Felsége a királyné halála után az egyesület védnökévé nevezett ki, és Károly Viktor fõherceg, az uralkodó

õsece erre az ünneplyre érkeztek Budapestre. A fejedelmi vendégek látogatása nagy elevenséget hozott a fõváros társadalmi életébe, s kulturális mozgalmaink gyarapodását is elõidézte.

Stefánia fõherceggasszony és Lajos Viktor fõherceg május 16-ikán este érkeztek. Az özvegy trónörökösne a királyi palotában szállt meg, s az estét is ott töltötte. Lajos Viktor fõherceg Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok palotájában szállott meg és József fõherceg családjá körében töltötte az estét.

A királyné emlékezete.

A Vörös-Kereszt-Egyesület ünnepi nagygyûlése az Akadémia disztermében ment végbe. Összegyûlt itt az ország színe-java, méltósága; politikai, polgári és katonai elõkelõsége, s igen nagy számmal a hölgyvilág, mely az egyesület körül oly buzgóságot tanusit. A nagygyûlés két részbõl állt. Az elsõ a királyné emlékezetének volt szentelve s meghatón nyilvánult benne a királyné iránti olthatatlan szeretet. Schlauch

Miniszterek, országos méltóságok, a politika, tudomány, irodalom notabilitásai, forrangú elõkelõségek, fõpapok, tábornokok, képviselők, a vidéki egyesületek küldõttei, s az egyesület hölgyei töltöttek be a szõp nagy termet. Gr. Goluchowski külügy-miniszter az emelvényen foglalt helyet.

Kevésell 11 óra elõtt érkeztek az udvari fogatok az Akadémia palotájá elé. Gr. Csekomics Endre várta a kapunál az özvegy trónörökösne, Lajos Viktor fõherceget, Klotild fõhercegnõt és József fõherceget, s bevezette egy külön terembe, a hol Klotild fõhercegnõ a bizottság elsõ hölgyeit, az urakat pedig Lajos Viktor fõherceg mutatta be Stefánia fõherceggasszonynak. Ez mindössze néhány perczig tartott, aztán átvonultak a gyûlési terembe. A trónörökösne, a mint elhaladt a közönség soraiban, a szeretet éljenek köszöntöttek. Feketébe volt öltözve, úgyszintén Klotild fõhercegnõ is. A két fõherceg a szokásos tábornoki egyenruhát viselte. A trónörökösne és Klotild fõhercegnõ a két középsõ piros korosszeben foglalt helyet.

Stefánia fõherceggasszony csendõ hangon ezután a következõ magyar beszédet olvasta föl:

„Tisztelt közgyûlés! Ô császári és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk által a Vörös Kereszt védnökévé kinevezettvén, örömmel foglalom el ezt a helyet, mert megnyugvasomra szolgál annak az egyesületnek élén állani, mely békeben és háborúban egyaránt az ember-szeretet nagy eszmájének hódol és áldásdus működésével enyhíti az emberiség szenvedéseit. A közgyûlés ezennel megnyitom és föl-kérem a bibornok urat, hogy Istenben boldogult Felséges Asszonyunk emlékét dícsõitõ beszédjõt elmondani sziveskedjék.»

Halk, tiszteletteljes eljenzés hang-zott föl, aztán asztalához lépett Schlauch bibornok s megkezdte emlékbeszédet. Az alapító és védõ-asszony királynõ alakja iránt kívánja lerõni kegyeletét e napon az egyesület, — mondá — a melyhez különös kötelek fûzte az elhalt nagyasszonyt. Nehéz a fõladata, mert nem élõ kell dícsõitenie, hanem belemerülvé az iszonyu katasztrõfa gondolatába, a költõvel foljadjalni: infandum regina jubes renovare dolorem! A szenvedõk jõtévõ anyagha elszállt közülünk s a magyar história aranylapot nyit tettéinek, életé- nek, szeretetének. Ezután a fejedelemasszony ideális szívóságot, szíve szenvedéseit s a jó tettekben való enyhülést festette költõi lendü- lettel, majd sorra kerültek a király-asszony nemes munkássága, a gödöllõi szép napok. Erzsébet királynénak a nemzet politikai életében, a kiegyezésben való szereplése, szerete a magyarok iránt, Mailáth gróf, Falk Miksa és Ferenczy Ida szereplése, érdeklõdése a magyar irodalom iránt, részvéte nagyjaink halálán, majd a koronázás. A királyné Ô Felsége maga javították a Szent István palástján a hiányos helyeket.

DANILO MONTENEGRÓI TRÓNÖRÖKÖS ÉS JEGYESE, JUTTA MECKLENBURG-STRELITZI HERCEGNŐ.

Lőrincz, a bibornok-püspök ékes szavakban tolmácsolta ezt. Emlékbeszédében a közérzés tüze és bánata, a hazafi komorsága és az idõk folyásáról klasszikusan tanuskodó megfigyelõ vallo-mása mélyen meghatott mindenkit. A néhai felséges asszonynak ez a jellemzése egy össze-olvadót mozaik-kép Magyarországnak négy évtizedet tevõ állami életébõl, és legfelül a kép, az alak fölött fényes glória. A kegyelet e nimbuszát magával hozta a gyûlés is mind fényben, mind érzésben. Magyarország õrzi legnagyobb forró-sággal Erzsébet királyné emlékét, s ennek hatalmas nyilvánulása volt május 17-ike.

A teremben, a karzaton nem maradt egy talp-alattnyi hely. Fenn a karzaton csupa fiatal hölgy. Lent is sok hölgy, mind sötét, fekete öltözetben. Aztán fölívta magyar díszruha, frakk, katonai egyenruha, papi talár, csillogó rendjelek, színes rendszalagok. Az emelvényen négy vörös selyem karszék, Stefánia és Klotild fõhercegnõk, Lajos Viktor és József fõherceg számára. Külön asztal az ünnepi szónok számára; e mögött a podium mögött az elnökség asztala, a hol ezúttal Csekomics Endre gróf elnököt és Teleki Sándorné grõfné elnökasszonyt jobbra és balra Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedûs Sándor, Darányi Ignác, az egyesület e napl közgyûlésén lemondott fõgondnok, Wallacs Gyula, Plász Sándor dr. és Fejérváry Géza báró miniszterek és bábarcai Schwartzter Ottó fõmegbizott foglaltak helyet.

A trónra hivatott nõnek eszményét látta. A koronázás által Erzsébet királyné egészen a miénk lett és az e nagy ünneplyt követõ években a kötelek közté és a nemzet közt mind szorosabbá vált. A háborús évek végén az Ô kezedésre alakultak a háborúban megsebesült katonák ápolására az elsõ egyesületek s nem sokára ezek között a Vörös Kereszt, a melynek védõje lett. 1879-ben már elnököt is az egyesület ünnepies közgyûlésén Zichy Nándorné grõfnéval, az egyesületnek ma is működõ elnökéval együtt. Majd a királyné az egyesület érdekében elkövetett fáradozását ismertette, beszédét így fejezte be: »A test porladozásnak indul, de az élet folytonossága nem szakadt meg. A lélek a maga erényeivel, a maga gyõngyéivel fölzállott életadó-jához, az irtalmasságnak Atyájához, hogy folytassa életét, melyet a test halála meg nem semmisíthet-tett. Az anyag azt le nem köthette, a mi nem az õ szüleménye, a lélek bontakozott ki a binemeskbõl, hogy fölkeresse örök hazáját. Minket pedig ezernyi szálak fognak kötni Erzsébet királynéhoz továbbra is. A miénk volt, a miénk lesz ezután is. A magyar történelemben emlékének varázsa, mint fénylõ csillag fog örökre ragyogni a hálás utókor elõtt. Beféjjeztem.»

A szibériai pusztában. (Végő jelenet.)

Rabok a szibériai ólombányában. (II. felvonás.)

A «KUKUSKA» CIMŰ ÚJ OPERÁBÓL. — Paar Géza rajza.

Nikolajev és Anuska. (III. felvonás.)

GÚTA PUSZTULÁSA.

A hazánk területén — sajnos, — oly gyakran pusztító tűzvészek közt is a legmegrendítőbbek közé tartozik az, melynek Gúta komárommegei nagyközség a múlt hó 25-ikén áldozatul esett.

A mintegy 8000 lakosságú község, a szó teljes értelmében tönkrement s most már csak a félig összeomlott falak, itt-ott még felmeredező kémények mutatják, hogy hol állott a virágzó község, melynek a szívet megrázó mostani állapotáról némi képet nyújthat közlött rajzunk is, mely fényképfelvétel után készült.

A veszedelem részleteiről a következőket mondjuk el:

Április hó 25-én kedden délben a legdühöngőbb szélvihar közepette gyuladt ki özv. Tóth Jánosné eszaka-utcai háza. A tűz oka ma sincs kiderítve; némelyek szerint az udvarra öntött hamuban levő parázstól gyuladt volna meg a felhalmozott száraz rózse, mások pedig kéménytűzről beszélnek. Bár a helyszínen gyorsan megjelentek a gútai, kamocsai, szimői, keszegfalusi, bálványoszakalosi és megyeresi, s később a komáromi tűzoltók is s a legnagyobb erőfeszítéssel és önfeláldozással működtek közre a veszély tovatérjedésének megakadályozásán: a dühöngő szélvihar miatt minden igyekezetük hiábavaló volt. A tűz roppant gyorsasággal harapózott tovább s délután három órára a község házainak felerésze porrá égett. Elpusztult 448 lakóház s mintegy 500 melléképület. A sertés- és baromfi-állomány túlnyomó része megsemmisült s ezenfelül több tehén, tinó, borjú, a tűz áldozatul esett. Mintegy 500 család (2500 lélek) maradt hajlék és minden élelmiszer nélkül. A 2500 lélek között körülbelül 1000 gyermek van, kik közül nagyon sokan betegek. Az épületek nagy része a szó teljes értelmében földig égett. A legtöbb embernek nem maradt egybe a rajta levő ruhánál. Bútorok, gazdasági eszközök, ágyneműk, élelmiszerek mind elpusztultak. A hajléktalanok részben a rokonoknál, részben a jóbarátoknál, részben az épen maradt leányiskola épületében helyezték el. Sajnos, emberélet is esett áldozatul: két felnőtt és hét gyermek lelte halálát e szomorú napon. Legmegrendítőbb a hét gyermek esete, kiket szülei egy tüzetesnek vélt eszerpédélő házban helyeztek el. A ház meggyuladt, leégett s a hét ártatlan gyermek a füstben megfulladt. A megye alispánja még avész

napiján gondoskodott az inség enyhítéséről s 1000 kenyert és két métermázsza szalonát szállított ki Gútura. Másnap ismét 600 kenyér és 4 métermázsza szalonna érkezett a megyétől. Ezenkívül a «Jószív egyesület»-hez, valamint a helybeli jótékony nőegyesületekhez is megkeresést intézett s elrendelte a gyűjtést a megye egész területén, felkérte továbbá a magyar korona országai vöröskereszt-egyletének elnökségét, hogy a tűzkárosult lakosság ideiglenes elhelyezése céljából tábort sátrakat bocsásson a megye rendelkezésére. A szomszédos községek lakossága is szép példáját adta az emberbaráti könyörületességnek. Negyed község mindjárt másnap két élelmiszerrel megterhelt deregylét küldött Gútura s ezenkívül pénzeget is adott. Kamocsa, Szimő és Keszegfalva községek is nagymennyiségű élelmiszerrel segítettek kárvalott szomszédait s pénzzel is járultak a nyomor enyhítéséhez. A kár több száz-ezer forintnál rög, a mi annál súlyosabban érinti a szegény lakosságot, mert igen sok épület nem volt biztosítva.

«KUKUSKA»

Lehár Ferenc új operája.

Ismét új művet mutatott be a magyar kir. operaház, az utolsót ebben a színházi évben: május 2-ikán két új tehetség munkája került színpadra, az orosz életből vett «Kukuska»: egy igazi költőnek, Falzari Félixnek háromfelvonásos szövege (Várady Sándor operatőrünk sikerült fordításában), Lehár Ferencnek hozzá méltó zenei feldolgozásában. A közös hadsereg kötelékében barátkoztak össze a szerzők: a sorhajóhadnagy, a ki feleségének csahídi nevével, Brenta Emil néven, sok kedves elbeszélő művet adott ki és kalandos tengeri utazások után most nyugodtabb életnek örül Pólabán; s a minap elhunyt, híres katonai karnagy fia, a ki ma még a bosnyák ezred zenekarának karnagya, de remélhetőleg megváltik a közmondásos «Kapellmeistermunkák» ihlettrónt, nyomasztó légkörétől. Csakhogy, sajnos, a komáromi születésű zeneszerző aligha marad meg nálunk, a hol igazi, gazdag művészi élet még mindig nincs s művészlélek, kivált zeneköltő, sokkal kevesebb táplálékot, ingert, ihletet és tapasztalatot szerezhet itthon, még a fővárosban is, mint például a német birodalomnak számos kisebb városában. Ezt bizonyítja magának Lehárnak is az a szomorú tapasztalata, hogy az operánk

hoz már három évvel ezelőtt benyújtott dalműve csak most került a lámpák elé, míg Lipcsében, Königsbergában már két éve adják, holott nálunk a hazai szerzők operái nem gyűlnek olyan garmadába, mint Lipcsében a német dalműszerzők munkái s a «Kukuska» olyan becses mű, hogy hosszas fontolgatás nélkül azonnal előadhatták volna.

Csak Oroszországban nem adhatnák elő — az állami rendet bálványozó cenzúra miatt. Ilyen darabot, a hol az I. felvonás alatt a néző vére fellázad az égbekiáltó igazságtalanság ellen, hogy egy sztaroszt (város bírja) Szibériába száműzi a derék Alekszejt, mert ez nem engedi, hogy kedvesének apját a buta nép vízbe ölje; ilyen darabot, a hol a II. felvonás Szibériát mutatja, a bányamunkában görnyedő rabok szomorú életét s a lenyögözött lelkek százalmas törekvését egy kis szórakozásra; majd szemünk elé állítja, hogy a tavaszt és szabadságot dicsoztató Kukuska-dalnak milyen gyűjtő a hatása: az elkéseredett rab lelkeket mámor szállja meg, nekifesznek a tárna ajtajának, hogy kifeszítsék, hogy magukat szabadá tegyék... s a mint a humoros Pimen visszatéríti őket azzal a kijáratot mondással: «mert vessző is terem, nem csak virág!» a hallgatót gyűlölet fogja el a zsarnoki önkény iránt; ilyen darabot, a hol a szerencsétlen rabok öre, Szasa, maga készíti szökésre boldogabb, viszontszeretett vetylőtársát, Alekszejt: hogy is lehetne előadni Oroszországban? Még a III. felvonás elején is mély részvét fogja el az embert, mikor egy boldog menyasszony (Raisza) epizódalakkal szemben a kimerült, a hosszú út fáradságától megtört Anuskát látja, a ki nagy szerelmétől hajta, hősiesen eljön Kara bányáihoz, hogy Alekszejt oldalán eljén; és örömmel halljuk a nemeslelkű Szasa ajánlatát, a ki a menekülő rab fölkeresésében Anuskát kalauzolni fogja... Pedig a darab vége a «fehér czar» parancsoló rendjének ad igazat: az ellene fellázadók áldozatul esnek; a ki az emberi törvényt kijátszsa, azt maguk az elemek sújtják; a tavasz ébredése nem altatta el a végtelen pusztákon nyargaló metsző-hideg szelet és fölötta a havas fellegét: mikor a szerelmesek, emberfölötti fáradság után, végre egymásra lelnek: a hideg megdermeszti tagjaikat, a megfagyás láza tör ki rajtuk — a hó mint halotti lepel borul rájuk...

Ennek a tárgynak egész feldolgozása, menete és előadó nyelve megkapó szép, költői. És mennyi alkalmat nyújt arra, hogy a színpad érdekes és szép látvány legyen! Az orosz vidék gyönyörű népviselete; két szép tájkép s a középső felvonásban a komor bányáreg felett a fiatal zöld lomb derűje, az utolsó képből pedig a vérpiros nap, a mint a félelmes fehér hófelhők eltakarják, s a kitünően ábrázolt havas rétka látványa, — változatos, gyönyörködhető képek.

A zene is gyönyörködött, ha kevésbé változatos is. Az orosz tárgyhoz illő nemzeti jellege megvan, a nélkül, hogy bántón folytonos volna. A meleg érzések igaz hangjait eltalálta Lehár, s valódi tehetségének ez egyik megbízható tanuja mellől a másik sem hiányzik: dalmelai szépek és számosak, bár az egy csapásra hódító eredetiség, az érzi tűz, alig van meg bennük. A hivatott zeneköltő, szerencsére, megbecsülte és olyan gondos tanulmányával gazdagította szép tehetségét, hogy a nagy közönségnek is mindig tetsző zene a művelt zenészt is mindig érdekli és foglalkoztatja; mértékteremtő hatásossága és modern, de semmiféle iskolába sem sorozható polifoniája igazán magas művészetre vall.

Az előadás igen jó volt, csak hogy az egy Arányi (Alekszej) nem képes annyira megtagadni temperamentumát, hogy játszószék is, hogy szenvedélyt mutasson, a mellet, hogy szép tenorját csillagot. Takáts (Szasa) felől szinte sajnáltuk, hogy szerepe nem oly szép, mint hatásos. Hegedűs (Pimen) rászolgált hálás szerepére; Raisza atyját, Nikolajevet, Mihályi személyesítette; a többi férfiak aztán alig jutottak szerephez. Kaczér Margit (Anuska) a szerelmi kettősökben ép oly szépen énekelt, mint Hilgermann Laura (Raisza) a külön az ő számára irt magánjelenében.

Hát a czimszerep? ... «Kukuska» — nincs. Ez a szó t. i. a kakuk orosz neve, az a madáré, a melyről az orosz néphiedelem azt állítja, hogy

Uher Odón fényképei után.

KURY KLÁRA MINT ASZPÁZIA A «GÖRÖG RABSZOLGA»-BAN.

a tavasz toborzója és generalisa: az ő szava kelti új életre a növényvilágot, de az ember-szívet is, hol tavaszszal törnek elő új érzelmek, első sorban pedig a szabadság vágya, a szülőföld rajongó szeretete a szibériai rabok szívében.

Kereszty István.

KURY KLÁRA LEGÚJABB SZEREPÉBEN.

A legnépszerűbb angol operett-író, Sidney Jones, a «Gésák» szerzője, diadallal vonult be a népszínházba is, hol legújabb operettje, a «Görög rabszolga» szintén a legvonzóbb darabja lett az idei évadnak. A «Görög rabszolga» sem libretto, sem zene dögében nem vetekedik a «Gésák»-kal, de az állandó sikert megmagyarázza, hogy fő nő szerepeiben három oly primadonna játszik, mint Kury Klára, Bárdi Gabi és Hegyi Aranka.

Kury Klára Aszpázija, a melyet e darabban mutat be, egyike a legjobb színadalkításoknak. A szerelmes és fondorlatos görög lányt, a ki kedvesének, a görög rabszolgának a birhatóságért mindenféle alakoskodást elkövet, találon és bájosan játszotta.

Gyönyörű ékszereit művészettel, mely érzéssel énekelte s csabos tánczával mindenkit elragadott. Fokozta a hatást libegő görög ruhája, majd fényes jósnő öltözéke, a melyben mai képünkön is bemutatjuk.

Az angolok újabb teljesen átforgalmak az operettet. Minden szerepet nemcsak énekelni, hanem táncolni is kell. Az angol szerzők a primadonnától megkövetelik, hogy kész ballarina is legyen. Budapestten hamar meghonoso-

dott az új irány, melynek betetőzése az az alakítás, a mit e nemből Kury Klára épen a «Görög rabszolga»-ban nyújt.

KÉPEK MAGYARORSZÁG ÁLLATTENYÉSZTÉSÉBŐL.

Érdekes díszmű jelent most meg az Erdélyi fényképész műintézetében a fenti cím alatt, mint az «1896-iki ezredéves állatkiállítás emléke». A nagy alakú albumban száz sikerült fénykép foglaltatik, melyek hazai állattenyésztésünk legszebb állatpéldányait tüntetik fel, a melyek már az ezredévi kiállításon is feltűntést keltettek.

Nem csak díszmű gyanánt tekinthető pedig ez az album, — bár a maga nemében így is páratlanul mondható, — hanem közgazdasági jelentőségre is méltán számot tarthat.

Állattenyésztésünk ugyanis, nevezetesen a luxuslovakat, nemesebb, fajbeli állatokat illetőleg, az alkotmányos korszak aránylag rövid ideje alatt rendkívüli módon előre haladt úgy, hogy a régi kultur-államokat sok tekintetben utólérte s most már oly kiváló minőségű és mennyiségű tenyésztéssel rendelkezik, hogy a külföld e nemű szükségletei egy részét is fedezheti. Így van ez különösen a vérbeli, kivált arab lovakat és svájci tenyésztésvesztésűket illetőleg.

Erről azonban aránylag keveseknek van tudomásuk, főképp pedig a külföldiek. S épen az legszembetűnőbb hivatása ezen albumnak, hogy e tekintetben való gazdagságunkat, versenyképességünket nyilvánvalóvá tegye s mind a belföldi érdeklődőkkel jobban megismertesse a hazai legjobb beszerzési forrásokat, mind pedig a külföld figyelmét felkeltse s ide irányítsa.

E hézagot pótló mű dr. Darányi Ignác földművelési miniszter gondoskodása folytán jött létre.

A fényképfelvételeket, általában a műlapok kiállítását az előnyösen ismert nevű Erdélyi fényképész eszközölte és pedig teljes sikerrel, megmutatván egyszersmind, hogy mily magas fokra fejlődött immár hazai fényképésztünk is, hiszen e műlapok művészi becsesel is bírnak.

A nagy alakú száz műlapon hazai tenyésztésünk legszebb állatai vannak feltüntetve, melyek közül egy párnak másolatát mi is bemutatjuk.

Az album képeihez rövid, tömör magyarázat is van csatolva négy nyelven: magyarul, németül, angolul s francziául, melyből az érdeklődő áttekintheti nyer állattenyésztésünkről s az egyes nevezetesebb tenyésztésekről.

A mű ára, tartalmához s kiállításához képest olcsónak mondható, a mennyiben 40 forintba van szabva. Megrendelhető a kiadó, Erdélyi cs. és kir. udvari fényképészeti műintézetében.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szülőföldem és egyéb költemények. Irta Gency István. A kis kötetben, melyet a Franklin-Társulat állított elő díszesen, egy székely ifjú tette közé versei első gyűjteményét. Mint a kopár hegyvidék sanyarún fejlődő tenyészet, olyan ez a 25-30 költemény; de ha olvassuk, érezzük a tiszta hegyi levegőt, mely felénk árad. Gency István nem valami gazdag tehetség; versei sem bőven nem ömölnek, sem fényes gondolatoktól nem csillognak; de az utánzás nyomát sem viselik. Szerzőjük eredeti fejj, ki a maga lábán jár, s érzékeny lélek, ki a saját szívével érez. Akár a multba száll vissza s emlékeivel foglalkozik, akár jelenéről dalol, egyaránt szomorú, bánatos, még a szülőföld képe is melábus reflexiókra kelti. Ez költői érzékét egyáltalán nem szállítja le, sőt egyéniségét még rokonszenvesebbé, vonzóbbá teszi; kár, hogy verseiben a gondolatmenet nem mindig logikus, sokszor ok nélkül rendszertelenül szökdel. Sajnos az is, hogy verseinek élvezetében a sok helyt kezdetleges forma gyakran megzavar bennünket. Úgy látszik sok gyakorlatra van szüksége, míg a kellő formakészséget elsajátítja s míg gondolatait elég erőteljesen, világosan s logikusan tudja kifejezni. A kötet ára 70 krajczár, mutatványul álljon itt belőle a következő költemény:

Legjobb és leghirvesebb
pipere hőlgypor : a
La 6959
Különleges Rizspor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS

Vérszegények és lábadozók
Serravallo Chinabort vassal
igyanak 1/2 liter ára
1 liter 20 kr.
2 liter 40 kr.
Készítő Serravallo gyógyszerész Triestben.
Pompás írá, a miert a gyermekek is igen szívesen isszák.
Sokszor kitüntették. Minden gyógyszerárban kapni.

A modern vegyészeti tudomány hű-
dán és az előbbi szárazság szám-
talan comestikus készítmények sem
voltak képesek a 30 éven át bevált
Dr. Lengyel Frigyes-fele
Nyirfabalzsamot
cipómni, a legjobb bizonyíték te-
nik, hogy itt egy valódi, a természet
által nyújtott széplőszőről van szó. Ezen nyirfabalzsam
egy szárazság 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján
parálatik és csak azután jön forgalomba. Ezen tények
határa, hogy a bőr feléle hájmit lassankint le-
hántja és ez által az alsó tisztított bőr által
szinben és üdőségben jön napvilágra, megszüntet
mindennemű kiütést, seplelt, vörös foltokat és
nyafoltokat, simítja a ráncosbort és a himlő-
helyeket lassankint teljesen eloszlatja és az
arcbőrnek üde és egészséges színt kölcsönöz.
Egy korsó ára használati utalással együtt 1 frt 50 kr.
A nyirfabalzsam hatásának támogatására Dr. Lengyel
Frigyes-fele
Benzoe szappan
ajánlatos. Egy darab ára 50 és 35 kr. Raktáron minden
jobb győgyárban. Főraktár Magyarország részén Török
József gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

A Magyar Asphalt részvény-társaság
Budapest, Andrassy-út 30.
elvállalja jótállás mellett legolcsóbban asphalt-bur-
kolatok fektetését és nedves lakások, pinczék
stb., gyökerez-száraztatását. 7635

TELEFON. TELEFON.

6 arany, 13 ezüstérem,
30 dísz- és elismerő-oklevél.
Kwizda féle
Korneuburgi
marha táppor

Baromgyógytan-, étreni szer lovak, szarvas-
marhák és juhoknak. 8171
45 év óta a leg több ismétlődően használt, étvágy-hiánytól,
rossz emésztéstől, sehneműl a tej javítására és a tejered-
mény sportására. Ára 1/2 doboz 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.

Kwizda
táppora lovaknak és
szarvasmarhákknak.
1 doboz a 5 ét-adag 30 kr.
Láda a 100 ét-adag 6 frt Láda
a 50 ét-adag 3 frt.

Sértésor
Állatgyógy-élet-, szer a hizis
előmozdítására. Kis doboz
60 kr., nagy doboz 1 frt 20 kr.

Baromfi por
Állatgyógy-élet-, szer abrak-
pótléknak, 1 csomag 50 kr.

Székhajtó ladaesok
lovaknak (Physic). 1 bádogdoboz 2 frt.

Gilertaladaesok
lovaknak.
1 bádogdoboz 1.60, 1 carton
60 kr.

Képes katalógus ingyen és bérmentve.
Valódi csakis a fenti védjegyvel, kapható minden győ-
gyárban és drogeriában. — Főraktár:
FRANZ JOHANN KWIZDA
cs. és kir. oszt. magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító.
Kreispoteker Kornenburg, Bécs mellett.

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
férfi divat és fehérmű
raktárban. pánya
Budapest, IV., Koronaher-
ceg-utca 11. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9. 7797
Férfi ingek, Jäger-áruk,
vadász és sport-cikkék és
választékban kaphatók.
Kestélyük és Nyakkendők.

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tükör-
szemölcs és talp, valamint a sarok bőr-
keményedéseit, to-
vábbá mindennemű
bőrelszarusodás,
ellen. A hatás-
ért jótállás
vállal-
tatik.
Eltámasztó csak 600 Dr. Lengyel Frigyes-fele
Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer. Budapest, Király-u. 12.

Wachtl és Társa
IV., Régi posta-utca 4.
Egy 8229
Fényképezési gép
a legszébb ajándék.
Passe-partouts
és rámák a leg-
jutányosabb
árakon.
Arjegyzék ingyen
és bérmentve.

TRENCSÉN-TEPLITZ
kénésfürdő
Felső-Magyarországon.
A Kárpátok győgye, Tepla-Trencsén-Teplitz Állomásától
20 pernyire. Magyarország legelőszébb kénésfürdői 28-31°
E. termáneszes melegforrásokkal itt vannak.
Köszvény, csusz, bennulás, neuralgia, ischias stb. ellen.
Kényelmesen és díszesen berendezett medencék és egyes
fürdők, igen elegendő fürdőzés, hidegvíz és masszázs győgyi-
tás, villamos kezelés, gyógyító torna, savó- és terep-kúra.
Az egészségre a az ember kényelmére való tekintetektől
minden követelményeknek megfelel, olcsó lakások, kőszit
szőlő, Garni forrásudvar, kastély, Sina és Három
Teplitz-esálló, Garni forrásudvar, kastély, Sina és Három
szőlő, mely épületekben a kiszolgálásért nem számítanak
100, igen ajánlatosnak. Hangversenyek, színház és egyéb
szórakozás. Jó forrásvíz. Tűzvesztés és halter minden vonat-
nál. Körülbelül 6000-en látogatták. Májusban és szeptember-
ben 3 frtért naponta szoba, fürdő és teljes ellátás. —
Szezon kezdete május 1. Képes prospektus ingyen a
gróf fűrdőigazgatóság útján.

Párisi hajápolási szerek!
«Viola» hajfialító-tej.
Teljesen ártalmatlan kitűnő hatású.
1 üveg ára 1 korona.
«Viola» hajszesz.
A haját legelőszébbé nem szárítja ki,
miert is ennek alkalmazásánál a haj
tűszépségéről nem kell tartani.
1 üveg ára 1 korona.
«Viola» Tanno-chinin-pomádé.
A haj ápolására szolgáló kitűnő hatású
győgykezes.
1 tégelynek ára 1 korona.
«Viola» antiszeptikus fogpor.
Egy doboz ára 60 fillér. 8215

«Viola» antiszeptikus fogvíz. Egy üveg ára 60 fillér. — Kapható:
GEML-féle gyógyszerárban az Arany
keresztben,
Temesvár, Belváros, Losonczy-tér.

Patyi Testvérek Butor-áruháza.
Budapest, kerepesi-út 9/a., földszint és I. emelet, Pannonia szálló mellett.
Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányú szatos és saját készítményű kár-
pitozott butorokból, minden versenyt és hirdett árukat felhalmuló olcsó árakon. Teljes
lakásberendezések, nyaraló, fürdő- és szálloda-butorzatok 2 évi jótállás és felelősség
mellett szállítanak.
Tévedés elkerülése végett cégünkre és címünkre figyelni kérjük. Díszes butor-album
1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg. 8214

Fekete
Selymekelmék
legszilárdabb festékek, a jó viselhetőségért és tartóságért
jótállással. Közvetlenül elárúsítás igazi gyári árakon,
magánosok részére portó- és vámmentesen, a házhoz
szállítva. Ezer meg ezer előismerő írat. Minták fehér
és színes selymekből is, bérmentve.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selymekelme-gyárak szövetsége Zürich. 7780

Saját készítményü 7990
Kötőárak szalmák, zsákok, ponyvák. Torna-
csokások függágyak és mindennemű hálók
ipartelepe. Val angol Foot-Ball és Lawn
Tennis játéki gyári raktár.
SEFFER ANTAL
Budapest IV., (Károlylak-
tanya) Károly-utca 12.
Videkre árjegyzék szerint.

Palais hajfijító
használatával a megöszült haj
eredeti színét nyeri vissza.
A fejtőrt nem fésli, a ruhá-
neműn fölöt nem hagy, többi
előnye, hogy a hajfijítókat
esébiti és hogy teljesen ár-
talmatlan. Egy üveg ára 1 frt.
Főraktár Budapest: **Petri**
Ottó gyógyszerárban,
I. Attila-körút 47. Kap-
lato: **Váozs-körút 66. sz.,**
**Nádor-utca 3. és Király-
utca 36. szám alatti győgy-
sértárakban is. 8045**

A női szépség
emel letré, tükörleltetésre és fent-
tartásra legkitűnőbb, teljesen ártalmat-
lan, vegytiszta és színtelen készí-
mény a 7609
Margit Crème
Rövid idő alatt szűntet seplelt, máj-
foltot, pattanást, bőrkiütést (mitessz)
és minden más bőrbajt. Kisimítja a
ráncokat és himlőhelyeket még kor-
sok egyéneknek is üde bőrszínűt
kölcsönöz. Ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hőlgypor 60 kr., 3 szinben.
Margit szappan 35 kr. Margit
fogpép (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerár,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József gyógyszerár,** Buda-
pesten, Király-utca 12.

REPRODUKÁLO-MŰINTÉZET
PHOTO-CZINKOGRAFIA
WALTZ
MANFRÉD
VILÁGOS MŰTEREM
Közérműgyártás
AUTOTYPIA
PHOTOTYPIA
+ CHEMIGRAFIA
4-SZÍNŰ NYOMAS
PHOTOLITHOGRAFIA
TELEFON
18-99
BUDAPEST, VI., Király-utca 30.

VASÁRNAPI UJSÁG
22. SZÁM. 1899. BUDAPEST, MÁJUS 28. 46. ÉVFOLYAM.

Előzetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 félre — 6
Csopán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK félre — 4
Csopán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
félre — 2.50
Külföldi előzetésekre a postaiag
meghatározott vitellőli is csatolandó.

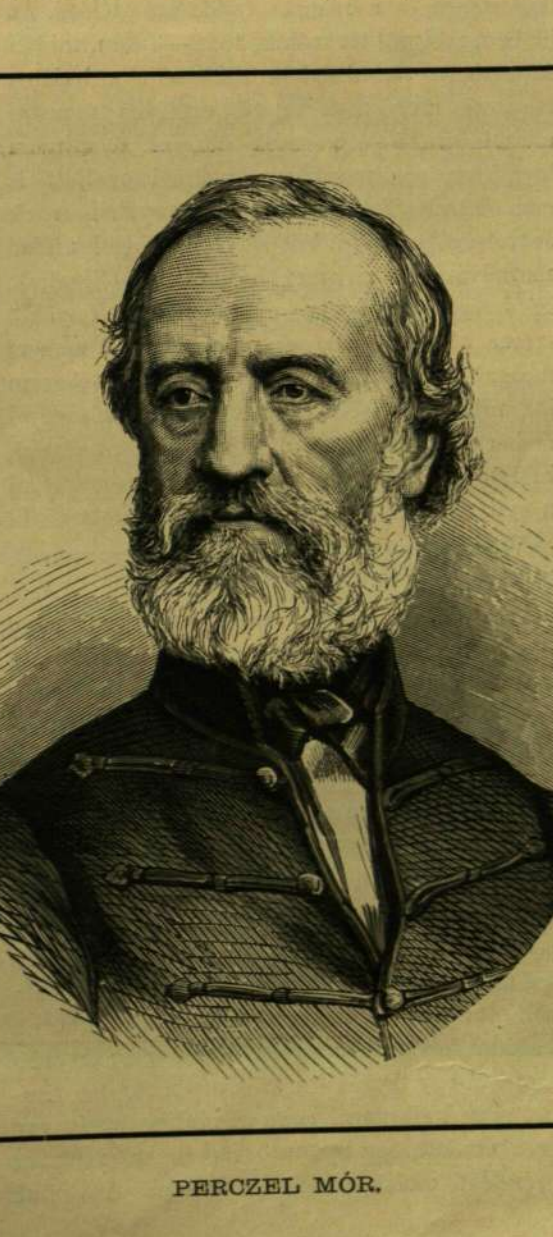
PERCZEL MÓR.
1811—1899.

Az 1848/49-iki SZABADSÁGHARCZ egyik vitéz tábor-
noka, **Perczel Mór**, Bonyhádon május 23-án
meghalt. Nyughatatlan lélek, rendkívüli
beesvagy és akaratosság jellemezte ezt a tüzes
véralkatú, erőles férfiút, aki szívének minden
dobbanásával a hazának élt.
Perczel Mór Bonyhádon született 1811 nov.
11-ikén. Az előkelő családból származott ifjú
tanulmányainak végeztével az 5-ik es. kir. tüzér-
ezredbe lépett, mely akkor Budapesten az Új-
épületben állomásozott. Mint hadapród Mack
József szakaszába került, ki 1848-ban épen Per-
czel hadosztályában a tüzérség parancsnoka volt.

Perczel rövid szolgálat után
elhagyta a katonai pályát s
1839-ben vármegyeje egyik
követőli a pozsonyi ország-
gyűlésbe küldte, hol a radi-
kális pártos csatlakozott s az
1848-iki szabadabb korszak
beköszöntésekor is megmaradt
ellenzékinek. 1848 augusztus
21-iki ülésben áruállás vá-
dolta báró Berchthold császári
altábornagyot a Szent-Tamás
ellen intézett lanyha támadás
miatt, a mi Mészáros Lázár
hadügyminisztert, ki a had-
sereggel azonosította magát,
majd hogy lemondásra nem
indította. «Szép lenne, —
mondá Mészáros az ő szokott
finom, gúnyos modorával, —
ha Perczel Móricz képviselő
ur a csataterén kimutatná,
hogy cselekedni is tud»...

Erre Perczel gr. Batthyány
Lajos miniszterelnök enged-
lémével a «Zrínyi» önkéntes csa-
patot alakította meg és a du-
nántúli sereghez indult, mely-
nek vezényletét István nádor
távozása után átvette. Roth és
Phillipovich táborának elfoga-
tása Ozoránál részben Per-
czelnek köszönhető, ki az el-
lenfél vezéreinek gyámoltalan-
ságát fel tudta használni. A fő-
seregrek Schwechattól történt

visszavonulásakor Görgői fővezér utasításához
nem alkalmazkodván, Moórál megütöközt a
Windischgrätz hadának jobb szárnyát vezénylő
Jellasicscal (1848 december 30-án), de oly
vérséget szenvedett, hogy seregét csak napok
mulva tudta összeszedni. A végleges felbomlást
Görgői akadályozta meg, a miert aztán Perczel
az új fővezérrel összejöttökösbe jött és Kossuth
határozott parancsára az 1849 január 1-én
Debreczenbe ment kormány székhelyének vé-
delmére rendeltetett a Tiszához. Január 22-én
megverte Ottinger osztrák táborokot Szolnok-
nál, söt 25-én Czeglédről is kiűzte.
Februárban serege az időközben fővezérré
kinevezett Dembinszky parancsnoksága alá ren-
deltetett, mi Perczel hiuságát annyira sértette,

hogy hadtestét egyszerűen odahagyva, Debre-
czenbe ment. Kossuth tudva, hogy Perczel
sem Görgőivel, sem pedig Klapkával meg nem
férne, márciusban a Bácska és Bácska vissza-
foglalására küldte. Ott először az erősen szo-
rongatott Péterváradot az ostrom alól felmen-
tette, ápril 3-án pedig szétszórta a Szent-Tamás
sánczai mögött oly hosszú időn át kitartóan
küzdő szerbeket s a sánczokat leromboltatta.
Ápril 7-én Goszpodinczén, 13-án Kovil-Szent-
Iványnál, 22-én Mokrinál verte zét a lázadó
szerbeket s ekkor aztán a Bemmel történt meg-
állapodás szerint Theodorovics altábornagy
ellen fordult s ezt 1849 ápril 29-én Melenczén,
május 7-én Uzdinnál annyira megverte, hogy
annak serege nem is volt többé harcalképes álla-

potba hozható. De már a titeli
fensikra húzódtó Knicanint,
a szerb felkelők vezérét, a ter-
mésztől megerősített hely-
ről nem verhetett ki. Hasonló-
képen járt Jellasicscal is, ki-
től 1849 június 7-én Kácsnál
érezkeny vereséget szenvedett.
Ekkor a hadügyminiszterré
lett Görgői megfosztotta ve-
zéri állásától, később azonban
új működési teret nyert azon
hadtestnél, mely az orosz be-
törés ellen szerveztetett, s
mely annak idején Dembinszky
parancsnoksága alatt állott.
1849 július 20-án Turán volt
csatája Tolstoj gróf orosz
tábornokkal, de a túlnyomó
orosz lovassággal és tüzérség-
gel nem boldogult.
A temesvári csata után Per-
czel Törökországba menekült s
Kiutahiába bebezteretett, hon-
nét 1851 márciusában Ang-
liába ment. Utóbb Jersey szig-
eten telepedett le s csak
1867-ben tért vissza Magyar-
országba. Nagy feltűnést kel-
tett Kossuth ellen való hatá-
rozott fellépése az országban
tett körutazása alkalmával.
Perczel Kossuthnak Angliában
és Amerikában kifejtett tevé-
kenységét határozottan ros-
szalta; de a köztük támadt

PERCZEL MÓR.